EUROPOS PARLAMENTAS

2004 *2009*

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

2008/2187(INI)

28.8.2008

PRANEŠIMO PROJEKTAS

su pasiūlymu dėl Europos Parlamento rekomendacijos Tarybai dėl Europos Sąjungos ir Australijos susitarimo dėl oro vežėjų atliekamo Europos Sąjungos pateiktų keleivio duomenų įrašo (PNR) duomenų tvarkymo ir perdavimo Australijos muitinės tarnybai sudarymo
(2008/2187(INI))

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

Pranešėjas: .....

PR_INI_art114

TURINYS

Psl.

EUROPOS PARLAMENTO REKOMENDACIJA TARYBAI .....**Error! Bookmark not defined.**

EUROPOS PARLAMENTO REKOMENDACIJA TARYBAI

dėl Europos Sąjungos ir Australijos susitarimo dėl oro vežėjų atliekamo Europos Sąjungos pateiktų keleivio duomenų įrašo (PNR) duomenų tvarkymo ir perdavimo Australijos muitinės tarnybai sudarymo
(2008/2187(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Sophios in't Veld ALDE frakcijos vardu pateiktą pasiūlymą dėl rekomendacijos Tarybai dėl Europos Sąjungos ir Australijos susitarimo dėl oro vežėjų atliekamo Europos Sąjungos pateiktų keleivio duomenų įrašo (PNR) duomenų tvarkymo ir perdavimo Australijos muitinės tarnybai (B6-0383/2008),

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2, 6, 24, 29 ir 38 straipsnius, kurie yra Europos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės, taip pat tarptautinių derybų su trečiosiomis šalimis ir organizacijomis, kalbant apie policijos ir teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose, teisinis pagrindas,

– atsižvelgdamas į 2008 m. birželio 30 d. Tarybos sprendimą 2008/651/BUSP/TVR dėl Europos Sąjungos ir Australijos susitarimo dėl oro vežėjų atliekamo Europos Sąjungos pateiktų keleivio duomenų įrašo (PNR) duomenų tvarkymo ir perdavimo Australijos muitinės tarnybai pasirašymo Europos Sąjungos vardu[1] ir į patį susitarimą,

– atsižvelgdamas į tai, kad pagal Europos Sąjungos sutarties 25 straipsnį šis susitarimas šiuo metu yra laikinai privalomas tik toms valstybėms narėms, kurios nėra pareiškusios, kad jos turi laikytis savo konstitucinės tvarkos, kaip yra padariusios Belgija, Čekijos Respublika, Vokietija, Airija, Latvija, Malta, Nyderlandai, Vengrija, Lenkija ir Suomija[2],

– atsižvelgdamas į tai, kad minėtajam Tarybos sprendimui dėl susitarimo sudarymo teisiniu pagrindu pasirinkus Europos Sąjungos sutarties 38 ir 24 straipsnius (pastarajame kalbama apie išorės santykius), pirmininkaujančiai valstybei narei reikės konsultuotis su Parlamentu dėl bendros užsienio ir saugumo politikos pagrindinių aspektų ir esminių pasirinkimų,

– atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl PNR[3],

---

[1] OL L 213, 2008 8 8, p. 47.
[2] Kai kurios valstybės narės priėmė konkrečius pareiškimus, kurie paskelbti Tarybos protokole ir su kuriais galima susipažinti šiuo adresu: http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/08/st10/st10439.en08.pdf
[3] Europos Parlamento 2003 m. kovo 13 d. rezoliucija dėl oro transporto įmonių atliekamo asmens duomenų perdavimo transatlantinių skrydžių atveju (OL C 61 E, 2004 3 10, p. 381), 2003 m. spalio 9 d. rezoliucija dėl oro transporto įmonių atliekamo asmens duomenų perdavimo transatlantinių skrydžių atveju: derybų su JAV padėtis (OL C 81 E, 2004 3 31, p. 105), 2004 m. kovo 31 d. rezoliucija dėl Komisijos sprendimo projekto dėl tinkamo JAV muitinių ir sienos apsaugos biurui perduodamų Keleivių duomenų įrašuose (PNR) esančių asmens duomenų apsaugos lygio (OL C 103 E, 2004 4 29, p. 665), 2006 m. rugsėjo 7 d. rezoliucija dėl derybų dėl ES ir Jungtinių Amerikos Valstijų susitarimo dėl keleivių asmens bylų (PNR) duomenų naudojimo ir 2005 m. liepos 7 d. rezoliucija dėl Europos Bendrijos ir Kanados vyriausybės susitarimo dėl oro keleivių duomenų (API/PNR) tvarkymo.

– atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 8 straipsnio 2 dalį ir Direktyvos 2004/82/EB 3 straipsnio 2 dalį ir 6 straipsnio 1 dalį,

– atsižvelgdamas į pagrindinius lojalaus institucijų bendradarbiavimo principus, kurių laikantis Parlamentas išsamiai informuojamas ir su juo konsultuojamasi, ir atsižvelgdamas į tai, kad Parlamentas net nebuvo informuotas apie Komisijos ir (arba) Tarybos vykdomas derybas, priešingai nei kitų su PNR susijusių susitarimų sudarymo atvejais ir net per pirmąjį derybų su Australiją ratą 2003-2004 m.[1],

– manydamas, kad, nepaisant kitų institucijų nenoro, Parlamentas turėtų priimti poziciją klausimu, kuris turi poveikį pagrindinėms piliečių teisėms ir kuris taip pat šiuo metu svarstomas kaip galimas ES teisės aktų objektas,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 114 straipsnio 3 dalį ir 83 straipsnio 5 dalį bei 94 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Piliečių teisių ir laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą (A6-..../2008)

1. pateikia Tarybai šias rekomendacijas:

Dėl procedūrinių aspektų

a) mano, kad procedūrai, taikytai sudarant susitarimą, trūksta demokratinio teisėtumo, kadangi jokiu jos etapu nevyko prasminga demokratinė priežiūra ir negauta jokio parlamento pritarimo; pažymi, kad Taryba nuolat renkasi šią procedūrą, sudarydama tarptautinius susitarimus, turinčius įtakos Europos Sąjungos piliečių pagrindinėms teisėms;

b) pažymi, kad, nepaisant pakartotinių prašymų, Parlamentas nebuvo informuotas arba su juo nebuvo konsultuotasi įgaliojimų patvirtinimo, derybų vedimo arba susitarimo sudarymo klausimais; ir todėl mano, kad procedūra, kuria vadovavosi Taryba, neatitinka nei Europos Sąjungos sutarties 24 straipsnio, nei lojalaus bendradarbiavimo principų;

c) pažymi, kad nacionalinio parlamento pritarimas yra būtinas tik dešimtyje iš 27 ES valstybių narių nesant jokiai galimybei siūlyti kokius nors pakeitimus; mano, kad ši procedūra yras visiškai netinkama; ir pažymi, kad ateityje susitarimo sąlygos bus keičiamos be nacionalinių parlamentų pritarimo;

d) ir toliau abejoja dėl teisinio pagrindo, Tarybos pasirinkto sudarant tarptautinį susitarimą, kuriame dėmesys skiriamas tik trečiosios šalies vidaus saugumo reikmėms ir kuris neduos jokios naudos kalbant apie ES, jos valstybių narių ar ES piliečių saugumą; taigi pasilieka teisę įstoti į bylą Teisingumo Teisme, jei klausimą dėl šio

[1] Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas atkreipė dėmesį į šias derybas taip pat remdamasis 29 straipsnio duomenų apsaugos darbo grupės nuomone šiuo klausimu. Žiūrėkite: http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdocs/2004/wp85_en.pdf

susitarimo teisėtumo iškeltų trečioji šalis;

e) ragina Tarybą ir Komisiją visiškai įtraukti Parlamentą ir nacionalinius parlamentus priimant įgaliojimus vesti derybas ir ateityje sudarant susitarimus dėl asmens duomenų perdavimo, ypač šiuo metu derantis su Pietų Korėja dėl PNR duomenų perdavimo;

Dėl apimties ir tikslo

f) pažymi, kad tekste minimi įvairiausi tikslai ir greta vartojami skirtingi terminai:

- „kova su“ terorizmu ir su juo susijusiais nusikaltimais bei kitais sunkiais nusikaltimais, įskaitant organizuotą nusikalstamumą, kurie yra tarpvalstybinio pobūdžio (įžanga),
- „su tikslu užkirsti kelią“ terorizmui ir su juo susijusiems nusikaltimams bei kitiems sunkiems nusikaltimams, įskaitant organizuotą nusikalstamumą, kurie yra tarpvalstybinio pobūdžio,
- slėpimasis nuo arešto ar įkalinimo už anksčiau minėtus nusikaltimus (5 straipsnio 1 dalies iii punktas),
- viešojo saugumo užtikrinimas ir teisėsauga (įžanga),
- muitinė, imigracija ir nusikaltimai (nuorodos į atitinkamus aktus įžangoje),
- „nagrinėjant konkrečius atvejus“, kai būtina apsaugoti duomenų subjekto ar kitų asmenų gyvybinius interesus, visų pirma susijusius su pavojumi duomenų subjektų ar kitų asmenų gyvybei ar didele žala jų sveikatai (5 straipsnio 2 dalis),
- nemažas pavojus visuomenės sveikatai (5 straipsnio 2 dalis),
- viešosios administracijos institucijų priežiūra ir atskaitomybė, įskaitant reikalavimus pagal Informavimo laisvės aktą, Žmogaus teisių ir lygių galimybių komisijos aktą, Privatumo aktą, Generalinio auditoriaus aktą ar Ombudsmeno aktą;

g) todėl mano, kad tikslų ribojimas visiškai neatitinka reikalavimų, pagal jį neįmanoma imtis pagrįstų ir proporcingų priemonių; ir kad dėl to susitarimas neatitinka ES ir tarptautinių duomenų apsaugos standartų ar Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 8 straipsnio, pagal kurį reikalaujama aiškaus tikslo apribojimo; mano, kad dėl šios priežasties susitarimas gali būti teisiškai ginčijamas;

Dėl duomenų apsaugos

h) džiaugiasi tuo, kad ES piliečiams be jokių apribojimų taikomos Australijos privatumo įstatymo nuostatos, tačiau yra susirūpinęs dėl išimčių ir netaikymo atvejų, dėl kurių gali būti neužtikrinama visiška ES piliečių teisinė apsauga; mano, kad susitarimas turėtų visiškai atitikti ne tik Australijos duomenų apsaugos įstatymus, bet, visų pirma, ir ES teisės aktus; tvirtina, kad vien tik susitarimo laikymasis negali pakeisti oficialaus atitikimo nustatymo ir kad nepakanka to, jog Europos Sąjungos ir Australijos duomenų apsaugos teisės aktai, politikos sritys ir principai turi bendrą pagrindą;

i) teigiamai vertina sprendimą teikti duomenis dideliais kiekiais tik kai šie yra anoniminiai;

j) kalbant apie duomenų subjektų teises, susitarime numatyta, kad Australija nustato visiems asmenims, neatsižvelgiant į jų pilietybę ar gyvenamosios vietos valstybę, prieinamą sistemą, kuri leistų asmenims naudotis savo teisėmis; kalbant apie keleivių informavimą, reikėtų pritarti muitinės tarnybos pasirengimui informuoti visuomenę apie PNR duomenų tvarkymą;

k) kitaip negu ES ir JAV susitarime, jei tarp susitarimo su Australija šalių kyla ginčas, yra numatyta nuostata dėl ginčo sprendimo priemonių ir ES duomenų apsaugos institucijos gali pasinaudoti turimomis galiomis ir sustabdyti duomenų perdavimą siekdamos apsaugoti asmenis jų duomenų tvarkymo atžvilgiu, kai esama didelės tikimybės, kad pažeidžiamos susitarimo nuostatos;

l) teigiamai vertina tai, kad duomenų apsaugos institucijos dalyvauja bendrame persvarstyme, tačiau apgailestauja, jog tokiam persvarstymui nėra nustatytas aiškus terminas; ragina Komisiją ir Tarybą reikalauti, kad persvarstymas būtų baigtas iki 2010 m. birželio mėn., ir šio persvarstymo rezultatus pateikti Parlamentui;

m) kalbant apie tolesnį duomenų perdavimą, teigiamai vertina tai, kad tolesniam duomenų perdavimui galimybės yra ribotos, ypač todėl, kad tolesnis duomenų perdavimas vyksta tik tam tikrais atvejais ir muitinės tarnybos registruoja visus pateiktus duomenis;

n) atkreipia dėmesį į tai, kad pagal 2 straipsnio 2 dalį jokie duomenys nėra kaupiami, tačiau priedo 12 punkte minimas 5,5 metų saugojimo laikotarpis; nors šis laikotarpis ir trumpesnis nei susitarime su JAV, Parlamentas mano, kad 5,5 metų saugojimo laikotarpis negali būti proporcingas, nes nėra pakankamai apibrėžti tikslai, kuriais keleivių duomenys yra saugomi;

o) kalbant apie viešai neskelbtinus duomenis muitinės tarnybos aiškiai pareiškė, kad jos nenori arba joms nereikia viešai neskelbtinų duomenų, todėl kyla klausimas, kodėl kitų šalių, pvz., Kanados ir JAV, žinyboms jų reikia, ir tvirčiau užtikrinama, kad muitinės tarnybos iš tikrųjų atrinks ir ištrins bet kokius gautus viešai neskelbtinus duomenis; vis dėlto, duomenų valdytojo atsakomybės už viešai neskelbtinų iš ES gautų duomenų atrinkimą perdavimas duomenų gavėjui, t. y. muitinės tarnyboms, atitinka priimtas duomenų apsaugos normas, pvz., numatytas 1981 m. sausio 28 d. Europos Tarybos konvencijoje Nr. 108 ir Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvoje 95/46/EB;

p) mano, kad pasikeitimas diplomatinėmis notomis – nepriimtinas būdas keisti departamentų ir tarnybų, kurios gali susipažinti su PNR duomenimis, sąrašą;

q) kalbant apie muitinės tarnybai perduodamų duomenų kategorijas, galima apgailestauti, kad prašoma tų pačių kategorijų duomenų, kaip ir 2007 m. susitarime su JAV numatyti duomenys (34 duomenų kategorijas pakeitė 19 kategorijų, norint sudaryti įspūdį, kad labai sumažintas perduodamų duomenų kiekis, nors iš tikrųjų taip nėra); tokio plataus pobūdžio duomenų rinkimas nepagrįstas ir turi būti laikomas neproporcingu;

2. ragina valstybes nares ir nacionalinius parlamentus, kurie šiuo metu svarsto šį susitarimą

ir (arba) susitarimą su JAV (Belgijos, Čekijos, Nyderlandų, Ispanijos, Vengrijos ir Lenkijos), atsižvelgti į pirmiau pateiktas pastabas ir rekomendacijas;

3. primena Tarybai, kad tuo atveju, jei įsigalios Lisabonos sutartis, Europos Parlamentas turėtų būti tinkamai įtrauktas į visų susitarimų dėl PNR persvarstymą;

o

o o

4. paveda Pirmininkui perduoti šią rekomendaciją Tarybai, taip pat susipažinti Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams bei Australijos vyriausybei ir parlamentui.